

Sørine Gotfredsens prædiken 3. søndag efter trinitatis

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst og samfundsdebattør

Dato

6. juli 2025

Sted

Jesuskirken, Valby

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 15, vers 1-10

- 1 Som ung havde jeg for vane at stå foran spejlet og se mig selv meget intensivt i øjnene, mens jeg følte, at der var noget ganske ekstraordinært på færde derinde. Det var, som om hele min skæbne aftegnede sig i dette brændende blik, og at vejen frem nærmest gav sig selv. Min stærke vilje ville bringe mig langt, var jeg
- 5 sikker på, og jeg ville ikke fare vild, hvis blot jeg var tro imod mit eget sind. Sådan tænker en del nok i den pureste ungdom, ligesom mange sikkert også husker, hvordan de store tanker på et tidspunkt begyndte at ramle så meget sammen, at skæbnen kom til at føles væsentligt mere uvis. Spørgsmålet er, hvor
- 10 længe man er om at nå frem til dette mere virkelighedsnære punkt, og hvordan man reagerer, når det sker. Man kan enten insistere på at bevæge sig længere ud på vildvejene, eller man kan begynde at føle trang til at stoppe, vende om og måske erkende, at man nok har set sig selv i øjnene på den intensivt selvoervurderende måde for sidste gang.
- 15 Det er ikke spor mærkeligt, at kristendommen altid har rummet tanken om omvendelse, for Jesus taler meget direkte om den. Ikke mindst i lignelsen om fåret, der forvilder sig væk fra flokken, hvorpå hyrden forlader alle og drager ud for at finde det og få det til at vende om. Når det lykkes, bærer han fåret hjem på sine skuldre til de 99 andre, der bedre har forstået, at man gør klogt i at holde sig
- 20 tæt til hyrden. Tilmed har de tilsyneladende en vis indsigt i, hvor vigtigt det er at finde den, der er blevet væk, for de venter tålmodigt, og Jesus understreger alvoren i alt dette ved at sige, at der bliver større glæde i himlen over én, der omvender sig, end over alle de retfærdige, der ikke har brug for omvendelse. Denne sætning rummer nogle problemer, og dem kommer vi tilbage til, men at
- 25 nogen kan forville sig så meget væk fra Gud, at man kan tale om at fare

decideret vild, fremstår under alle omstændigheder klart.

30 Siden er tingene blevet vendt en smule på hovedet. I dag er det flokken snarere end den enkelte, der har vendt hyrden ryggen, da bevidstheden om at stå i forhold til en almægtig Herre længe har været svag. Der står ikke en stor flok af troende og undrer sig over de få, der går en anden vej, men noget kan dog være i forandring. Ikke mindst blandt mændene, der i en del årtier har repræsenteret den noget nedkølede tilgang til kirke og kristendom, tales der mere om tro.

35 Komikere og andre kreative sjæle taler om Bibelen og tilgivelsen og behovet for en guddommelig myndighed, og jeg må tilstå, at det kommer bag på mig. Nok har jeg længe talt og skrevet om muligheden af den enkeltes besindelse i vor forvirrede tid, men jeg havde ikke ventet det fra den kant. Jeg havde ikke ventet, at for eksempel komiker Casper Christensen skulle blive et synligt ansigt på en

40 kristen mande-vækkelse. Længe levede han et liv med turbo-medieidentitet, stoffer, fester, klovnestreger og et stort behov for bekræftelse. Som han selv har beskrevet det, for eksempel i biografien Casper, der er skrevet journalist og forfatter Martin Kongstad, og Kongstad præsenterer sig selv og sin hovedperson, der er født i henholdsvis 1963 og 1968, sådan her: "Han og jeg

45 tilhører samme generation og miljø. Vi er æstetikere i Kierkegaardsk forstand. I en tidlig alder indså vi, at det ikke nyttede at træde ind i hamsterhjulet og løbe sig ihjel for andre, og søgte i stedet ud i periferien for at drille og pege fingre og for at adsprede os væk fra dén fundamentale tomhed, som vi ikke magtede at se i øjnene. Snurretoppe, kan man sige."

50 Man kan muligvis være lidt skeptisk i synet på disse distancerende snurretoppe fra en forkælet tidsalder, der så nemt kan lade sig trække i nye retninger. Men for det første kan man ikke gøre sig klog på andres åndsliv, og for det andet er der noget lidt logisk ved, at netop den selverklæret æstetisk forvildede en dag når

55 frem til et omvendelsens punkt. Den kierkegaardske æstetiker er ham, der altid længes efter mere adspredelse i en endeløs styrten væk fra tomhedsfølelsen og frygten for at gå glip af den fortættede følelse af livets intensitet. Når man som ung ser sig selv brændende i øjnene, er man reelt æstetiker og ofte skrækslagen ved tanken om en grusom skæbne som endnu et almindeligt menneske. Jeg

60 skulle som sagt ikke nyde noget. For nogen varer denne bestræbelse efter for enhver pris at undslippe det trivielle ved meget længe, og Kierkegaard beskriver tilstanden sådan her: "Ja vist ere de slupne, de ere ogsaa slupne fra at have en Betragtning af Livet, og slupne ind i Meningsløshed. O, Du lidende. Du, som blev forladt ligesom af den Slægt, Du hører til, ene i Verden: Du er dog ikke

forladt af den Gud, som skabte Dig, hans Fortrolighed omgiver Dig overalt, den tilbydes Dig hvert Øieblik...”

- Det kan føles som at være forladt af selve sin slægt, ikke at mærke et dybt
70 tilhørsforhold noget sted, men Guds fortrolighed tilbydes overalt, som
Kierkegaard siger. Det gør den gennem Kristus, der kom til denne verden for at
fortælle, at man skal vende om, og en skønne dag formår man måske at lytte til
det, han siger. Dog tror jeg, at risikoen for at fare vild aldrig hører op, og derfor
er der som sagt noget problematisk ved ordene om, at der – som Jesus siger –
75 skulle findes retfærdige, der ikke har brug for omvendelse. At der skulle findes
nogen, der med sindsro kan føle sig som en del af den rette flok. For mens der
bestemt er forskel på at være et gudfrygtigt menneske og en snurretop, der peger
fingre og måske aldrig har skænket Gud en alvorlig tanke, synes opdelingen
mellem de forvildede og de retfærdige en lille smule ukristelig. Medmindre,
80 altså, at Jesus mener, at både den forvildede og den mere trygge repræsenterer os
alle. Måske forklarer han her, at gudsforholdet altid kan blegne i bevidstheden,
og måske prøver han at minde os om, hvor nemt det jo er at føle større glæde ved
at få en lønforhøjelse og stige i graderne på kontoret eller blive berømt og feteret
for at optræde som klovn end ved at stole på, at Gud vil bevare én for evigt.
85 Vore sind er grundlæggende ude af proportioner, den kierkegaardske æstetiker
kan ikke uddrives, men bor som en forræderisk skygge i ens indre side om side
med troen. Måske understreger Jesus her, at vi alle kun er retfærdige i øjeblikke
ad gangen, og at det er helt afgørende, at vi er klar over det vilkår.
- 90 At vore sind grundlæggende er ude af proportioner, fører til mange
misforståelser, og komikeren formulerer en alvorlig én af dem sådan her i den
før omtalte biografi: ”Det eneste hellige i kirken (...) er dig selv, og det er det
smukke.” Disse ord betegner den klassiske humanistiske forestilling om den
iboende sandhed i mennesket selv og dermed det mulige problem ved tidens
95 omvendelse. For samtidig med den nye længsel efter Gud kan det være svært at
forstå, at det hellige netop ikke er én selv. Men noget udenfor os selv. Eller som
filosof Simone Weil formulerer det: ”Det, som er helligt, er meget langt fra at
være Personen, det er det upersonlige i et Menneske. Alt som er upersonligt i
Mennesket er helligt og det alene.” Det upersonlige er det hellige, fordi
100 personligheden jo på sin vis skal aflægges, for at man kan forstå sig selv i lyset af
Gud. Det hellige er det, der ikke umiddelbart kendetegner mig, men os alle. Det
hellige er selve Guds intention med os, fortroligheden med Gud – som
Kierkegaard kalder det – hans vilje til at finde, ophøje og bevare os. Det hellige

105 er det, der ikke findes i mig, for herinde bor det syndige, og det hellige er ikke at finde sig selv – selvom epokens floskler har præget os kraftigt til at tro det – men at blive fundet og beslutte sig for at vende om. Indser man ikke dette angående det hellige, risikerer man, at gudsforholdet så at sige bare klistres udenpå den snurretoppe-personlighed, man til syvende og sidst ikke ønsker at give slip på.

110

Vi ved endnu ikke, hvor meget den nye omvendelsesbølge har løsrevet sig fra tidens tro på, at mennesket ved at se sig selv dybt i øjnene og mærke grundigt efter kan blive sig selv. Men jeg ved, at det om og om igen i mit eget liv kommer bag på mig, hvor ustabil og selvbedragende det indre jo reelt er. Og at jeg altid
115 kan trækkes et stykke ind i den æstetiske meningsløshed, fordi jeg ikke tror stærkt nok. Det ændrer dog ikke ved, at der er grund til at glædes over denne tids tegn på omvendelse, da de minder os om det andet menneskelige grundvilkår – nemlig, at vi før eller siden begynder at længes efter tilgivelse for det ustabile indre. De minder os om, at skyldighed findes, og at det i længden tynger mere end det frisætter ikke at erkende det. Omvendelsesbølgen viser, at mennesket
120 længes efter at blive taget alvorligt som et skyldigt væsen, og komikeren siger: ”Jeg har haft det virkelig morsomt og fyret den af og haft de sindssygeste oplevelser. Fortryder jeg det? Ja, hele lortet (...) lige meget hvor sjovt det har været, så kan jeg ikke forlige mig med den person, jeg var i den periode.” Jeg ved
125 godt, at en del af tidens omvendte mænd enten søger den patriarkalsk traditionelle kristne tolkning eller en mere kåd udgave med rytmisk sang og armene løftet op over hovedet. Men uanset hvilken kristen kirke, man opsøger, handler alt dette nye om en længsel efter at vende sig om og forstå, at man er et væsen, der så nemt forvilder sig væk i iver efter at bekræfte sig selv. Og at man på
130 et tidspunkt kan blive så uendeligt træt af sit eget brændende blik og den store rastløse flugt i retning af det, man nu forestiller sig kan skabe indhold i tilværelsen. Og samtidig minder alt dette nye os om, at der ikke for nogen findes et punkt, hvor man ikke længere er i fare for at fare vild.

135 For der bor i os en stor trang til at lade os trække væk fra det hellige i illusionen om, at vi i virkeligheden rummer det i os selv. Man kan være længe om at indse det falske ved den forestilling, men Jesus tilbyder sin fortrolighed, og retfærdig er man i det øjeblik, hvor man lader sig føre af ham. Retfærdig er man, når man ikke tror, at sandheden bor i ens eget brændende blik, men i det han ser på os
140 med. Retfærdig er den, der tror, at Guds fortrolighed tilbydes overalt, og at man bare skal vende om, tage imod den og følge med ham ind i evigheden. Til der, hvor retfærdigheden har fortrængt alt andet og omsider nu vil vare ved. Amen.

Kilde

Manuskript taget fra www.soerine.dk med tilladelse fra udgiver.

145

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

3. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

150

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sorine-gotfredsens-praediken-3-sondag-efter-trinitatis>

155

160

165

170

175

180